

ECONOMY
LIFE

Today

DODATEK INFORMACYJNO-PROMOCYJNY DO RZECZPOSPOLITEJ NR 1 CZWARTEK 31 GRUDNIA 2009

Przedsiębiorstwa zielonej nadziei

foto: Krzysztof Stadler

EKO-Logiczny temat

Życie w zgodzie z naturą w świetle rosnącej industrializacji do niedawna wydawało się być niemożliwe. Ekologia kojarzyła się z ruchami anarchistycznymi, których walka o ochronę środowiska przejawiała się łamaniem prawa i użyciem siły, co w rezultacie i tak nie przynosiło większych efektów.

Dzisiaj ekologia stała się po prostu modna. Traktujemy ją jak nowy styl życia, a segregacja śmieci to już w zasadzie jej stały element. Również liczne kampanie w mediach i programy edukacyjne w szkołach wpływają na zwiększenie świadomości społecznej. Gwiazdy ekranu zachęcają nas do zmniejszania temperatury w mieszkaniach i wyłączania odbiorników telewizyjnych. Cel jest jeden. Uświadomienie, że każdy z nas ma wpływ na stan środowiska naturalnego i że zwykły człowiek niewielkim nakładem sił może zrobić wiele dla naszej planety. Korzystanie z biodegradowal-

nych reklamówek oraz toreb wielokrotnego użytku z początku wydawało się kłopotliwe. Okazało się jednak, że zmiana przyzwyczajęń nie była aż tak straszna.

Oczywiście powszechne jest przekonanie, że to duże zakłady przemysłowe, fabryki i elektrownie emitują największą ilość dwutlenku węgla i szkodliwych substancji, przyczyniając się tym samym do zmian klimatycznych. I choć w ich rękach spoczywa największa odpowiedzialność, to pamiętajmy, że każdy z nas emituje CO₂ do atmosfery i zwiększa efekt cieplarniany, stosując chociażby dezodoranty.

W tym premierowym wydaniu, kończącym jednocześnie rok 2009,

prezentujemy Państwu liderów ekologii, przedsiębiorstwa, którym los naszej planety nie jest obojętny. Odpowiadamy na pytania, jak dbać o środowisko, nie niszczyć go i nie zanieczyszczać. Przedstawiamy politykę środowiskową firm, które działają w sektorze energetyki, hutnictwa i recyklingu. Chcemy, aby te artykuły uświadomiły Państwu, jak ważne są sprawy związane z ochroną naszej planety i nas samych.

W imieniu redakcji oraz własnym życzeniu Państwu dużo pomyślności w Nowym Roku 2010 i wielu ciekawych pomysłów na to, jak każdego dnia troszczyć się o Matkę Ziemię.

— Ewa Szweda

ECONOMY LIFE **Today**

Project manager: Ewa Szweda
Zespół: Ewa Szweda, Agata Boroń
Korekta: Joanna Bednarek
DTP: DASO.pl
Wydawca: Public PR
 40-142 Katowice, ul. Modelarska 12
 tel.: 32/733 52 98, fax: 32/258 04 05
 e-mail: redakcja@economylife.pl

Spis treści

Czysta produkcja,
czyste środowisko 3

Eko Dolina dla Ziemi 3

Czysta energia,
czysty biznes 4

Prąd z wiatru
– 100% ekologicznej
energii 4

W przyjaźni
ze środowiskiem 4

Publikacja
z cyklu Eko Polska

Czysta energia. Czysty biznes.

ENEA od wielu lat dostarcza energię Klientom biznesowym.
 Jesteśmy też pierwszą polską firmą energetyczną, która weszła na giełdę. Działamy wszędzie, gdzie robisz interesy.
www.enea.pl

Enea

Czysta energia. Czysty biznes.

Perlit w ogrodnictwie i na placu budowy

Jerzy Motyka - współwłaściciel Przedsiębiorstwa Techniczno - Handlowego CERTECH Sp. j.
 - o ekologicznym zastosowaniu perlitu ekspandowanego

Perlit to szklivo wulkaniczne, które w wyniku nagłego ogrzewania pozbywa się wody, ekspandując powiększa swoją objętość ośmiokrotnie i staje się kruszywem lekkim o bardzo niskim współczynniku izolacyjności oraz wysokiej sorpcji. Taki produkt ma bardzo szerokie zastosowanie. Opiszemy krótko dwie aplikacje, ogrodnictwo i budownictwo.

Wykorzystywany jest w ogrodnictwie w tzw. uprawach hydroponicznych. Perlit jest doskonałym, naturalnym podłożem mineralnym w plantacjach szklarniowych warzyw oraz kwiatów. CERTECH produkuje specjalne maty perlitowe, które są gotowe do zastosowania jako podłoże rozsąd szklarniowych, zaopatrując w nie wielu producentów warzyw. Mamy pewność, że uprawy rosnące na takim podłożu wolne są od organicznych związków zawartych

w podłożach syntetycznych np. wełnie mineralnej, są w pełni ekologiczne. Jak dowodzą badania, produkty tak uprawiane są dużo smaczniejsze i przez to klasyfikowane w wyższym gatunku. To dlatego, że perlit zawiera krzem krystaliczny poprawiający budowę komórkową roślin. Tego typu produkcja szklarniowa staje się coraz bardziej realizowana.

Perlit jest również stosowany w budownictwie jako składnik zapraw murarskich i tynkarskich. Ścienne tynki perlitowe charakteryzują się dobrym oddycha-

niem, przez co w naturalny sposób regulują wilgotność w pomieszczeniach. Na tym polega przewaga tynków perlitowych nad tradycyjnymi. Tynki perlitowe są ciągle ciepłe, co jest bardzo istotne w odczuwaniu komfortu przez mieszkańców.

Perlit stosowany jest także do produkcji mas dla wylewek izolacyjnych i stropowych. Wylewka wykonana z masy perlitowej IZOCER B600 posiada około 7cm grubości jest 2,5 razy lżejsza od klasycznego zestawu styropianowo-betonowego. Strop izolowany masą perlitową ma najlepsze własności tłumiące dźwięki, a tym samym chodzenie po niej jest niesłyszalne. To dlatego, że fala dźwiękowa rozchodzi się promieniście, a nie równolegle, jak ma to miejsce przy tradycyjnych rozwiązaniach. Jego ekologiczność wyraża się w tym, że jest w pełni pochodzenia mineralnego.

— Krzysztof Stadler

Czysta produkcja, czyste środowisko

ferrum®
KATOWICE S.A.

Przez lata technologie wykorzystywane w wielu hutach nie należały ani do energooszczędnych, ani przyjaznych ludziom i środowisku. Z początkiem lat '90 wszystko uległo zmianie. Ferrum S.A. (do stycznia 2005 Huta Ferrum S.A.), która niegdyś została umieszczona na wojewódzkiej liście zakładów uciążliwych dla środowiska, dziś jest pierwszą w Polsce firmą odznaczoną Świadectwem Przedsiębiorstwa Czystej Produkcji. Nastąpiła jakościowa zmiana jej wizerunku. Spółka jest obecnie przedsiębiorstwem ekologicznym, o dużym atucie marketingowym, zdobywającym coraz większą ilość klientów polskich i zagranicznych.

- Początki istnienia spółki sięgają 1874 roku. Od zawsze specjalizowaliśmy się w produkcji rur stalowych z przeznaczeniem na rurociągi przesyłowe. Nie jest to działalność sprzyjająca ekologii. Dążąc jednak do ciągłego doskonalenia oraz stałego obniżania uciążliwości środowiskowej, przy równoczesnym spełnianiu prawnych wymogów ochrony środowiska, już w 1993 roku przystąpiliśmy do Ruchu Czystszej Produkcji i dobrowolnie zobowiązaliśmy się wdrażać projekt minimalizacji odpadów zgodnie z obowiązującą w tym zakresie procedurą przyjętą przez agendę ONZ – komentuje Ryszard Giemza, prezes zarządu Ferrum S.A.

Na przełomie wieków spółka zastąpiła stare materiały i energochłonne metody produkcji technologiami najlepszych dostępnych technik. Przede wszystkim zmoder-

nizowana została lokalna kotłownia, zlikwidowano lokomotywy parowe zastępując je nowoczesnymi spalinowymi, uruchomiono linię izolowania rur polietylenem na licencji firmy HOESCH, oraz linię do wewnętrznego cementowania rur i kształtek. Zapewnia to obecnie ochronę antykorozyjną rurociągów do przesyłu wody pitnej, spełniając wymogi norm międzynarodowych. W 2006 roku rozpoczęto produkcję kształtowników zamkniętych, wykorzystując sprawdzoną już wcześniej

technologię zgrzewania prądami wielkiej częstotliwości firmy SMS Meer. Jest to metoda, która pozwala na zgrzewanie rur bez stosowania materiałów dodatkowych, nie wpływa więc w jakikolwiek sposób na środowisko.

Firma posiada wdrożony i certyfikowany zintegrowany System Zapewnienia Jakości zgodny z wymogami normy ISO 9001 i ISO 14001. Jest również laureatem wielu prestiżowych nagród. W 2000 roku otrzymała nagrodę z rąk ministra Środo-

nej przestrzeni w tereny zielone. Stopniowo wymieniany jest też drzewostan, znajdujący się w złym stanie, na bardziej szlachetne gatunki drzew i krzewów.

Istotnym aspektem działalności proekologicznej firmy jest edukacja. - Szkolimy cyklicznie zarówno pracowników firm pracujących na naszą rzecz w zakresie działań proekologicznych. Ulotki propagujące zachowania proekologiczne otrzymują pracownicy, a także mieszkańcy okolicznego osiedla. Również młodzież szkół średnich i studenci dowiadują się o naszej polityce środowiskowej i prowadzonych działaniach na rzecz ochrony środowiska – opowiada Ryszard Giemza.

Ze względu na bliskie sąsiedztwo osiedli mieszkaniowych spółka prowadzi racjonalną gospodarkę przestrzenną, polegającą na wyburzaniu starych, technicznie wyeksploatowanych budynków i przekształcaniu wol-

Spółka nieustannie utrzymuje wysokie standardy w zakresie ochrony środowiska, które wypracowała w ciągu ostatnich lat. Do roku 2012 planuje całkowicie zmodernizować zakładową kotłownię, która jest największym emiterem zanieczyszczeń. - Najważniejsza jest świadomość, że swoim działaniem każdy z nas może dbać o środowisko, np. stosując wyroby producentów wykorzystujących czystą technologię, a w zwykłym codziennym zachowaniu, segregując odpady, oszczędzając wodę oraz energię lub dbając o trawnik, zarówno w pracy jak i w domu – podsumowuje Ryszard Giemza.

— Ewa Szweida

Eko Dolina dla Ziemi

W ostatnich latach obserwujemy szybki rozwój technik wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych (wiatr, słońce, biomasa, geotermia). Powodów jest wiele. Między innymi względy ekonomiczne. Liczne zawirowania rynkowe jak i polityczne sprawiły, że ceny tradycyjnych paliw kopalnych znacznie wzrosły. Za to urządzenia do pozyskania energii odnawialnej stają się coraz wydajniejsze i tańsze. W wielu przypadkach można starać się o preferencyjne kredyty lub nawet bezwrotne dotacje do podjętych inwestycji, zarówno z środków krajowych, jak i unijnych. Jednak najważniejszym powodem jest większa świadomość społeczna oraz chęć dbania o środowisko.

Eko Dolina została stworzona w celu wybudowania i eksploatacji nowoczesnego zakładu zagospodarowania odpadów na terenie siedmiu gmin. Idąc z postępowaniem i w trosce o środowisko naturalne, wśród kompleksowych i nowoczesnych instalacji posiada również własną elektrownię zasilaną biogazem składowiskowym. Biogaz spalany jest jednocześnie z przetwarzaniem jego energii chemicznej na energię elektryczną i ciepłą (kogeneracja), z wykorzystaniem silników na paliwo biogazowe. - W roku 2008 wyprodukowaliśmy ok. 7700MWh energii elektrycznej, z czego ok. 700MWh wykorzystano na potrzeby własne zakładu, natomiast pozostałą część sprzedano. Dzięki zastosowaniu innowacyjnej technologii kondycjonowania biogazu można oczyścić gaz wysypiskowy z nadmiaru CO₂ i zwiększyć

fol. piotrwittman.pl

ilość metanu w jednostce objętości. Dzięki temu zwiększa się ilość biogazu przekształcanego w energię elektryczną i ciepłą – opowiada Władysław Mathea, głów-

ny energetyk Eko Dolina Sp. z o.o. - Głównym celem przedsięwzięcia jest zmniejszenie emisji biogazu do środowiska. Efektem jest natomiast zwiększenie pozio-

mu produkcji czystej energii oraz jej wykorzystanie jako tzw. „energii zielonej” - dodaje Sabina Kowalska, prezes zarządu Eko Dolina Sp. z o.o.

fol. piotrwittman.pl

Głównym elementem technologicznym zakładu jest sortownia odpadów komunalnych oraz surowcowych. Obecnie finalizowana jest jej rozbudowa do 100.000 ton/rok. Technologie wykorzystywane przez zakład wynikają oczywiście z wymogów stawianych przez polskie i unijne prawo. - Zadaniem instalacji sortowni jest wydzielenie frakcji odpadów nadających się do odzysku. W chwili obecnej trwa także budowa halowej kompostowni odpadów na poziomie większym niż 50%. Wszystkie te inwestycje są możliwe dzięki dotacjom pozyskanym z Unii Europejskiej oraz pożyczkom preferencyjnym z Narodowego Funduszu Ochrony Środo-

wiska oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska – mówi Izabela Wołosia, wiceprezes zarządu.

Warto podkreślić, że Eko Dolina działa także na rzecz lokalnej społeczności, rozbudowując infrastrukturę wsi oraz wspierając stowarzyszenie mieszkańców Łężyca „Szansa dla Nas”. Nie mniej ważne jest wspomaganie edukacji ekologicznej. - Zakład wizytują dziesiątki grup zarówno dorosłych, jak i młodzieży szkolnej. Organizujemy dni otwarte oraz wspieramy różne inicjatywy ekologiczne, szczególnie te organizowane w szkołach, zgodnie z naszym hasłem przewodnim: Razem dla środowiska – podsumowuje Sabina Kowalska.

— Ewa Szweida

Czysta energia, czysty biznes

- Spółka jest jedną z największych firm sektora elektroenergetycznego w Polsce. Jak Państwo deklarują nadrzędnym celem jest oferowanie klientom możliwie taniej energii elektrycznej, spełniającej jednocześnie ekologiczne standardy krajowe i unijne. Co zatem wpływa na ten drugi aspekt?

- W przypadku tak nietypowego produktu, jakim jest energia elektryczna, trudno mówić o ekologicznych cechach lub standardach. Można jednak wyróżnić mniej lub bardziej ekologiczne źródła, z jakich jest wytwarzana. Najbardziej ekologiczne są oczywiście źródła wykorzystujące siłę natury. I tylko w takim kontekście możemy mówić o energii jako ekologicznym produkcie. ENEA dysponuje energią pochodzącą z odnawialnych źródeł, a dla swoich klientów, którzy troszczą się o środowisko naturalne przygotowała tzw. Pakiet zielony, czyli ofertę gwarantującą, że odpowiednio 10%, 20% lub 50% energii, kupionej w ramach tego pakietu pochodzi ze źródeł odnawialnych. Myślę, że to dobra propozycja

Rozmowa z Maciejem Owczarkiem, prezesem zarządu ENEA S.A.

dla przedsiębiorców, którym otoczenie i warunki w jakich żyjemy i w jakich będziemy żyć za kilkadziesiąt lat nie są obojętne.

- Czy ENEA dysponuje własnymi odnawialnymi źródłami energii?

- Podstawowym paliwem dla polskiej elektroenergetyki jest wciąż węgiel i z wielu powodów jeszcze przez wiele lat ta sytuacja nie ulegnie zmianie. Każda grupa energetyczna powinna być jednak świadoma, że mimo tych warunków należy inwestować w OZE. Nie jest to tylko i wyłącznie kwestia ekonomii, czy jak kto woli - korzyści lub strat związanych z emisją dwutlenku węgla, ale odpowiedzial-

nego i strategicznego planowania w perspektywie wieloletniej. ENEA jako firma odpowiedzialna pracuje nad projektami wiatrowymi o łącznej mocy ok. 300 MW. Inwestuje również w biogazownie. Niedawno podpisana została umowa z partnerem biznesowym, wraz z którym uruchomimy 25 biogazowni. Od pewnego czasu łączymy węgiel z biomasą poprzez współspalanie jej w blokach energetycznych. Dzięki temu produkujemy zieloną energię i zużywamy mniej węgla. ENEA posiada również 20 elektrowni wodnych i choć wyprodukowana przez nie energia stanowi niewielki udział energii produkowanej przez grupę

kapitałową, to przykłada do tych źródeł dużą wagę.

- Jakie zintegrowane systemy i nowoczesne technologie pozwalają Państwu dbać o środowisko?

- Pomagają nam w tym nowoczesne technologie redukujące emisję szkodliwych substancji w naszej głównej elektrowni w Kozienicach. Przykładowo w tej chwili realizujemy kolejny projekt budowy III instalacji odsiarczania spalin, która docelowo zapewni bardzo wysoką, bo aż 95% skuteczność odsiarczania.

- Czy ENEA angażuje się w promocję racjonalnego użytkownika i oszczędzania energii?

- Oczywiście. Uważamy, że jest to niemal równie ważny element naszej misji jak zapewnienie bezpieczeństwa do-

staw energii 2,3 mln naszych klientów. Aktualnie realizujemy ciekawy projekt, pod nazwą „Eko-logiczni”, który promuje ekologiczny sposób myślenia w życiu codziennym. Na podstawie zgłoszonych ankiet wyłoniliśmy trzy gospodarstwa domowe, których zadaniem jest obniżenie zużycia energii w swoich domach przy pomocy naszych ekspertów. Każdy mógł wypełnić ankietę i zgłosić się do konkursu, a jeśli tego nie zrobił, to może na stronie projektu www.eko-logiczni.com.pl śledzić na zamieszczonych tam blogach poczynania uczestników i razem z nimi uczyć się oszczędzania energii z korzyścią dla środowiska naturalnego i siebie.

- Dziękuję za rozmowę.

- Ewa Szweda

Prąd z wiatru - 100% ekologicznej energii

POLSKIE PRAWO BLOKUJE ROZWÓJ ENERGETYKI WIATROWEJ

- Do 2020 roku 40% energii elektrycznej w Danii będzie pochodzić z elektrowni wiatrowych, w Niemczech 20%, a w Polsce tylko 15%. Dlaczego?

- Brakuje politycznej chęci rozwoju energetyki wiatrowej i odpowiednich przepisów. Politycy nie są zainteresowani tym sektorem, traktują turbiny wiatrowe bardziej jak zabawkę niż źródło generacji. Rząd deklaruje, że zgodzi się na budowę od 6 do 9 tysięcy MW mocy w ciągu 11 lat. Nie jest to jednak poparte odpowiednimi działaniami legislacyjnymi. Polska będzie w ogniu Europy, pomimo ogromnego potencjału i zamierzeń inwestorów.

- To znaczy?

- OSD i OSP przyłączają farmy wiatrowe do sieci, wobec zbyt dużej liczby zgłoszeń nie są w stanie znaleźć sposo-

Rozmowa z Jarosławem Mroczkiem, prezesem Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej

pokryły turbiny wiatrowe! W ostatnich latach dynamicznie rozwijała się technologia wykorzystywana przez elektrownie wiatrowe. Jakość generowanej energii spełnia wszystkie restrykcyjne standardy IRIESP.

- Dlaczego akurat wiatraki? Niektórzy twierdzą, że tylko szpeca krajobraz?

- Wolę widok smukłego wiatraka niż szpecającego krajobraz, dymiącego komina. PSEW wliczyło potencjał dla energetyki wiatrowej w Polsce. Przy wykorzystaniu tylko 3% (!) gruntów rolnych pod farmy wiatrowe, można zainstalować ponad 20 GW! To prawie tyle ile moc niezbędnych elektrowni w Polsce. Chcę pokazać, jak bzdurnymi są twierdzenia o farmach wia-

trowych widocznych z każdego miejsca. Wiatr to jedno z trzech, poza wodą i słońcem, całkowicie odnawialnych i ekologicznych źródeł prądu. Energia z wiatru nie emituje gazów cieplarnianych, w tym CO₂, - w przeciwieństwie do np. biomasy - pyłów, odpadów, ścieków, nie zanieczyszcza gleby i wód.

- Wiatr nie da się kontrolować. Czy rodzi to problemy z synchronizacją sieci przesyłowych?

- Otóż nie. Krajowy System Elektroenergetyczny bez problemów może być penetrowany przez 20% mocy pochodzącej z turbin wiatrowych. To doświadczenia empiryczne, z innych krajów. Wymaga to od energetyków dodatkowej, innej jakościowo pracy, ale cza-

dy, gdy energetyka opierała się na źródłach konwencjonalnych i była banalnie prosta w regulacji już się skończyły; kto tego nie rozumie, musi odejść.

- A może odnawialne źródła energii nic nie dają i stąd opór decydentów?

- Turbiny wiatrowe mają zalety, które trudno przecenić. Zapewniają dywersyfikację źródeł energii, co ma olbrzymie znaczenie dla bezpieczeństwa energetycznego kraju; oszczędzają węgiel, który bezpowrotnie spalilibyśmy w elektrowniach konwencjonalnych. To wytwarzana lokalnie energia! Tę technologię wybrały państwa Wspólnoty Europejskiej. Nie próbujmy być kolejny raz mądrzejsi od Papieża.

- PSEW obchodzi w tym roku 10-lecie istnienia. Co udało się w tym czasie osiągnąć?

- Wypracowaliśmy pozycję reprezentanta sektora energetyki wiatrowej. Skupiamy 81 firm, co stanowi 90% branży. Doceniło to Europejskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej, powierzając nam współorganizację, w kwietniu 2010 r., w Warszawie, Europejskiej Konferencji Energetyki Wiatrowej. Spodziewamy się ok. 6000 delegatów z całego świata. Wydarzenie połączone będzie z ogromną wystawą. Wierzę, że będzie impulsem dla lepszego zrozumienia energetyki wiatrowej przez polityków, administrację, reprezentantów sektora energetyki konwencjonalnej. Niezbędne informacje można znaleźć na stronie www.ewec2010.info

- Dziękuję za rozmowę.

- Marcin Kałużny

W przyjaźni ze środowiskiem

Procesy wytwarzania energii cieplnej oraz elektrycznej nie sprzyjają naszemu środowisku. Ponad 97% produkcji oparte jest na paliwach kopalnych, z dominującym udziałem węgla (ok. 80%), co w rezultacie powoduje znaczną emisję dwutlenku węgla do atmosfery. Z oczywistych powodów, ograniczenie zużycia paliw kopalnych na rzecz odnawialnych nośników energii jest jednym z celów priorytetowych dla państw, którym zależy na rozwoju gospodarczym. Sejm RP w roku 2001 przyjął „Strategię Rozwoju Energetyki Odnawialnej”, w myśl której spółki energetyczne zobowiązane są do wzrostu udziału energii produkowanej ze źródeł odnawialnych do poziomu 7,5% w 2010 r. i 14% w 2020 r.

Łęczynska Energetyka z siedzibą w Bogdancie w swojej 20-letniej działalności kieruje się mottom „Przyjazne ciepło w zgodzie z ekologią”. Podkreśla ono nie tylko rolę firmy jako podmiotu działającego w sferze użyteczności publicznej, prowadzącego działalność na rzecz i w interesie społeczeństwa, ale wskazuje również na rangę i znaczenie, jakie przykłada do kwestii ochrony środowiska. - Jakość energii cieplnej uzależniona jest w głównej mierze od rodzaju za-

stosowanego do produkcji paliwa oraz sprawności urządzeń produkcyjnych. Zastosowanie odpowiedniego rodzaju paliwa pozwala na dotrzymanie standardów emisyjnych tych urządzeń, co bezpośrednio przekłada się na środowisko naturalne - wyjaśnia Marek Martyn, prezes zarządu „Łęczynskiej Energetyki” Sp. z o.o.

W ostatnim okresie spółka poczyniła wiele inwestycji związanych z ochroną środowiska. Zmodernizowano kotły, przystosowując je do współspala-

nia biomasy drzewnej i rolniczej oraz stworzono plantację roślin energetycznych na pow. około 140 ha. Właściwy kierunek rozwoju polityki proekologicznej potwierdza wdrożony w 2005 roku Zintegrowany System Zarządzania Środowiskiem ISO 14001:2004.

- W chwili obecnej wdrażamy program inwestycyjny mający na celu w sposób zdecydowany obniżyć niekorzystne oddziaływanie kotłowni w Bogdancie na otaczające ją naturalne środowisko. Zastosowa-

nie w realizowanej elektrociepłowni kotła z paleniskiem fluidalnym i nowoczesnym systemem odpylania spalin, pozwoli na znaczne ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, w tym przede wszystkim gazów cieplarnianych. Wprowadzenie skojarzonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej w sposób zdecydowany pod-

wyższy wykorzystanie energii pierwotnej zawartej w paliwie, a co za tym idzie, również obniży ilość emitowanych zanieczyszczeń do atmosfery - kontynuuje Marek Martyn.

Zastosowanie jako paliwa podstawowego dla elektrociepłowni mułów odpadów powstających w procesie wzbogacania węgla kamien-

nego w kopalni LW Bogdanka S.A., jak również wykorzystania jako źródła wody dla celów technologicznych „wody dołowej” wypompowywanej z dołu kopalni, pozwoli również na obniżenie obciążenia naturalnego środowiska sąsiedztwem zakładów przemysłowych.

- Społeczeństwo winno skupić się przede wszystkim na racjonalizacji zużycia energii cieplnej i elektrycznej. Bardzo ważne jest także racjonalizowanie zużycia wody oraz prawidłowo prowadzona selektywna zbiórka odpadów oraz ich recykling. Należy jednak pamiętać, że natura regeneruje się również sama. Wystarczy jej nie przeszkadzać, a uzyskane efekty mogą przerosnąć nasze oczekiwania - radzi Marek Martyn.

- Ewa Szweda

ŁE CZYŃSKA ENERGETYKA
Spółka z o.o. w Bogdancie